

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 19Csp/32/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122202213
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Baranová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8122202213.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2 19Csp/32/2022

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Danielou Baranovou v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. E., F. X zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom kancelárie Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, zastúpenému Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 1.969,88 Eur, takto

rozhodol:

5 19Csp/32/2022

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 1.177,41 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

P r i z n á v a žalobcovi vo vzťahu k žalovanému nárok na 100 % náhradu trov konania z prisúdenej istiny, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

4 19Csp/32/2022

1. Žalobca sa žalobou, doručenou súdu dňa 02.03.2022, voči žalovanému domáhal zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1.969,88 Eur, pričom žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14Csp/3/2020 o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa voči terajšiemu žalovanému úspešný v oboch uplatňovaných nárokoch. Požadoval preto za toto porušenie jeho spotrebiteľských práv primerané finančné zadostučinenie v sume 1.969,88 Eur, pričom suma 1.369,88 Eur zohľadňuje sumu, o ktorú sa žalovaný na jeho úkor obohatil, a za neprijateľnú zmluvnú podmienku požadoval 600,00 Eur.

2. Žalovaný so žalobou ako nedôvodnou nesúhlasil s tým, že výšku primeraného finančného zadostučinenia žalobca neodôvodnil., jednak s tým, že už samotná bezúročnosť a bezpoplatkovosť zmluvy o úvere a nútene zaplatené bezdôvodné obohatenie predstavovali pre žalovaného v okolnostiach prejednávanej veci dostatočne tvrdú sankciu, a mal za to, že by bolo možné v tomto prípade uvažovať len o symbolickej sume.

3. Súd na základe skutkových tvrdení žalobcu, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením obsahu spisu sp. zn. 14Csp/3/2020 a zistil tento skutkový stav:

4. Právoplatným rozsudkom zo dňa 08.09.2021, č.k. 14Csp/3/2020-174 súd výrokom I. uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1.369,88 € s 5 % úrokom z omeškania ročne od 23.01.2020 a výrokom II. určil, že zmluvná podmienka v zmluve o revolvingovom úvere č. 6287825412 zo dňa 10.07.2012 uvedená v článku 5, bod 5.6. je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

5. Z odôvodnenia tohto rozsudku súd zistil, že „na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že zmluva, ktorá je predmetom tohto konania, neobsahuje obligatórne zákonné náležitosti, a to, uvedenie druhu spotrebiteľského úveru, doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, ako aj predpokladov použitých pre výpočet RPMN. Absencia týchto náležitostí je podľa názoru súdu nepochybná a má za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. V zmluve teda absentuje uvedenie druhu spotrebiteľského úveru, pričom iba vpravo hore na zmluve, je mimo textu zmluvy uvedené „zmluva o úvere dostupná pôžička“, čo nespĺňa náležitosť uvedenia druhu spotrebiteľského úveru (v texte zmluvy nie je uvedené, že sa jedná napr. o bezúčelový spotrebiteľský úver). V zmluve taktiež nepochybne nie je uvedená doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom pokiaľ žalovaný odkazoval na prvú splátku, poslednú splátku, resp. lehotu splatnosti, tak tieto skutočnosti nemôžu nahrádzať uvedenie doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako samostatnej náležitosti, pričom pre súd sa javí nepochopiteľné, z akého dôvodu nie je táto náležitosť jasne uvedená v zmluve tak, ako vyplýva z citovaného zákona, pretože pokiaľ by tento údaj bol nepochybne uvedený, nemusel by žalovaný poukazovať na to, akým spôsobom si je možné tento údaj zo zmluvy vyvodit', navyše údaje na ktoré žalovaný odkazuje sú ďalšími samostatnými náležitosťami zmluvy. Zmluva zároveň neobsahuje uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN, ako samostatnej náležitosti, pretože taktiež nepostačuje to, že zo zmluvy by si bolo možné vyvodit' jednotlivé predpoklady použité pre výpočet RPMN, a táto náležitosť musí byť uvedená ako samostatná tak, aby z týchto údajov bolo možné nepochybne určiť RPMN pre danú konkrétnu zmluvu. Zmluva zároveň neobsahuje celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, pretože v zmluve je uvedená nesprávne iba celková výška nákladov v sume 1.214,87 EUR, pričom celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť predstavuje s poistením výšku 2.857,20 EUR a bez poistenia výšku 2.700 EUR. Žalovaný žiadnym spôsobom nerozporoval, že z titulu tejto zmluvy mu bola zaplatená celková čiastka 2.869,88 EUR a úver bol poskytnutý vo výške 1.500 EUR, čo predstavuje rozdiel 1.369,88 EUR. Vzhľadom na vyššie uvedený záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru, preto súd priznal žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1.369,88 EUR spolu s príslušným zákonným úrokom z omeškania odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému, ktorá mu bola doručená dňa 22.01.2020, preto sa nasledujúcim dňom dostal do omeškania s plnením dlhu. V časti o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky súd žalobe vyhovel, keďže sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa. Súd poukazuje na to, že zmluvná podmienka týkajúca sa započítania platieb zhoršuje postavenie dlžníka oproti ustanoveniu § 566 Občianskeho zákonníka, pretože určuje spôsob započítania platieb, ktorý by bol proti vôli dlžníka, pokiaľ by dlžník logicky žiadal započítať platbu výlučne na istinu dlhu. Navyše táto zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná, keďže je súčasťou obchodných podmienok, ktoré dlžník ako spotrebiteľ nemôže žiadnym spôsobom ovplyvniť. Je teda zrejmé, že žalobca nemohol ovplyvniť obsah tejto zmluvnej podmienky, a teda táto zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná a žalovaný zároveň nepreukázal opak, preto sa jedná v danom prípade o neprijateľnú zmluvnú podmienku“.

6. Z výsluchu žalobcu v tomto konaní súd zistil, že žalobca uzavrel s bankou zmluvu z dôvodu zabezpečenia bývania pre svoju rodinu, keďže mu v roku 2005 zobrala voda dom. Pracoval v tom čase na obecnom úrade na aktivačných prácach. Napriek pre neho vysokým splátkam, snažil sa ich splácať, a aj preplátil. Suma, o ktorú úver preplátil, je pre neho, vzhľadom na príjem z aktivačných prác a podpory, teda 180 eur, značná. Žalovaný mu bezdôvodné obohatenie vyplátil.

7. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

8. Predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorý nárok je potrebné posúdiť podľa ustanovení § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

9. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z., proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. Žalobca sa predmetnou žalobou v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. domáha zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške zodpovedajúcej sume, o ktorú sa žalovaný bezdôvodne obohatil plnením z neprijateľných zmluvných podmienok alebo preplatením bezúročného a bezpoplatkového úveru.

11. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak si na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovených zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práv alebo povinností privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

12. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušľým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach SR a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne.

13. Ak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou, potom v zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.

14. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobca ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti stanovenej zák. č. 250/2007 Z. z., alebo osobitnými právnymi predpismi má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

15. Ohľadom námietok žalovaného o nedôvodnosti žaloby a nesplnení podmienok zákona pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 371/2018, ktorý uvádza, že v prípade spotrebiteľskej legislatívy je popri gramatickom výklade namieste použiť aj výklad teologický v súlade so zmyslom právnej úpravy, ktorý je v tomto prípade determinovaný princípom potreby zvýšenej ochrany spotrebiteľa. Ten vychádza z požiadavky korektných spotrebiteľských zmlúv voči spotrebiteľom, zo zákazu zneužívania dominantného postavenia dodávateľa a zákazu používania zmluvných podmienok, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán.

16. Pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia treba vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností, tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv a povinností. Kritérium kvantifikácie nároku by mali byť najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť

porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétna výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti.

17. Je nesporné, že žalobca z dôvodu vydania bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľných zmluvných podmienok musel iniciovať súdne konanie na ochranu svojich spotrebiteľských práv, pričom samotné súdne konanie je stresujúcim faktorom odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťučinenia.

18. Súd s poukazom na všetky okolnosti prípadu a porušenie práv žalobcu ako spotrebiteľa považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 150,00 Eur za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

19. Výšku primeraného finančného zadosťučinenia vo vzťahu k tomu výroku, ktorým súd konštatoval, že sa banka na úkor žalobcu bezdôvodne obohatila o sumu 1 369,88 eur, považoval za primeranú vo výške rovnajúcej sa výške 3 z bezdôvodného obohatenia uplatneného žalobcom, teda sume 1.027,41 Eur. Súd zohľadnil tú skutočnosť, za akým účelom žalobca zobral od banky úver, napriek tomu, že banka nemala nárok na úroky a poplatky, tieto platil, a úver preplatil o sumu, ktorá pre neho znamenala určite veľký zásah do jeho života. Aj keď teda banka mu vrátila nedôvodne uhradenú sumu, ktorú ale považuje za nútene uhradenú, teda si vôbec nepriznáva, aby sa napriek autorite rozsudku, na úkor žalobcu bezdôvodne obohatila, súd prihliadol aj k tejto skutočnosti pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia.

20. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol, lebo sumu priznanú rozsudkom považoval za náležitú a primeranú vzhľadom na funkciu primeraného finančného zadosťučinenia.

21. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

22. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

23. Súd postupoval pri rozhodovaní o náhrade trov konania s poukazom na ustálenú prax súdov, s ktorou súhlasí, podľa ktorej napr. rozsudku Krajského súdu v Trnave z 13.12.2017 sp.zn. 10Co/191/2017 zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konaniach, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však neide o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesne zodpovednosťou za predvídanie výsledkov na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo je sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Žalobcu v takejto veci preto treba považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný základ čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu. Nárok na plnú náhradu trov konania sa mu teda priznáva iba teda z prisúdenej istiny, čo treba vyjadriť vo výroku rozsudku“.

Poučenie:

2 19Csp/32/2022

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresný súd Prešov. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha. (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 CSP).